

OKÉNKO *do*charity
Jeseník

číslo 11 • 2021

Slovo ředitelky

Milí přátelé,

v tyto dny jsme na ředitelství tak trochu paralyzováni velkou nemocností. Nejsme nemocní všichni společně, ale hezky postupně. O něco málo se postaral koronavirus, většinou však jde o běžná nachlazení a angíny s delším průběhem. Asi si říkáte, proč se o tom zmiňuji – vždyť je to přece všude kolem nás. To máte určitě pravdu! Nás však v těchto dnech čeká mnoho důležitých úkolů, jejichž odložení by mělo pro naše služby a činnost fatální důsledky. Je totiž potřeba připravit zodpovědně rozpočty jednotlivých služeb na příští rok a požádat si o provozní dotaci. Děláme to sice každý rok, ale v příštím roce již budeme provozovat sedm sociálních služeb, které budou moci občané Jesenícka využívat. Proto nyní potřebujeme, aby byli všichni brzy zdraví a mohli připravit potřebné podklady.

V průběhu listopadu také postupně spustíme dvě výběrová řízení, jejichž příprava se z několika objektivních důvodů posouvala v čase. První je „výběrko“ na výstavbu nového Denního stacionáře Šimon v Jeseníku. Služba se v minulých dnech přestěhovala na nové místo, jak si můžete přečíst dále v Okénku. V druhém výběrovém řízení budeme hledat dodavatele na modernizaci výtahu v Domově pokojného stáří sv. Hedviky ve Vidnavě. Ten stávající již opravdu nevyhovuje. Rádi bychom pro klienty zajistili nejen moderní výtah, ale také plně bezbariérový a hlavně bezpečný pohyb po budově. Vzhledem k rostoucím cenám materiálů a energií není teď úplně příznivá doba na výběr dodavatelů. Držte nám proto, prosím, pěsti!

Helena
PASCHKEOVÁ
ředitelka

Myslet na ty nejchudší

Pro uspořádání 4. poutě Charity Jeseník byl vybrán kostel sv. Kateřiny Alexandrijské ve Vidnavě. To zejména proto, že zde již 25 let sídlí Domov pokojného stáří sv. Hedviky a Vývařovna AVE. Poutníci se po mši svatě sešli v krásné farní zahradě, kde strávili příjemné odpoledne.

To hlavní, co člověka upoutalo při vstupu do téměř zaplněného kostela sv. Kateřiny, bylo velké množství lidí na vozíčku a o berlich. Na mši svatou se tentokrát vypravilo mnoho klientů a pracovníků z Charitního domu sv. Anežky i z Domova pokojného stáří sv. Hedviky. Přijeli i skupinky ze vzdálenějšího Javorníku a z Denního stacionáře Šimon v Jeseníku. Všichni se zúčastnili bohoslužby, kterou celeburoval děkan P. Mgr. Stanislav Kotlář společně s P. Mgr. Miroslavem Kadlecem. Ředitelka Charity Jeseník poděkovala vedoucím obou oslavujících služeb za jejich práci a byly jim předány krásné dorty z domácí cukrářské dílny manželů Noskových.

Otec děkan vyzdvihl ve svém kázání hlavně hodnotu vytrvalosti a jistoty, kterou Charita prostřednictvím svých služeb ztělesňuje.

Její práce není nějakým krátkodobým výstřelkem, ale stálým a vytrvalým dílem. Papež František stále připomíná, že je potřeba myslet na ty „nejposlednější“. Podle Otce děkana jsou však v dnešní době ve společnosti ceněny úplně jiné profese. „Ta drobná služba, obětavá práce a láska není vidět v bulváru, nebo v televizi. Tady se o Charitě příliš nedozvíme. Přesto je to něco velkého v očích Božích,“ řekl Otec Stanislav. Kromě slov vděčnosti a ocenění přinesl i povzbuzení pracovníkům: „Věřím, že někdy jsou pracovníci Charity vysílení a skleslí, ale současně můžeme zažívat to veliké. Jak říká sv. Pavel: ‚Právě, když jsem slabý, tak jsem silný‘. Tak se ve vši slabosti může projevit Boží moc a Boží moudrost.“ Protože jsme si právě 2. října připomínali památku andělů strážných, popřál každému, kdo pracuje v Charitě, ať je takovým andělem pro ty, o které pečuje. „A taky každému z nás přeji, abychom vnímali, že máme každý svého anděla strážného, že Bůh nás nikdy neopouští. Ať Charitní dílo roste do krásy!“ uzavřel své slavnostní kázání Otec Stanislav.

Co nás čeká v listopadu...

- **Vzpomínka na zemřelé** ve všech střediscích Charity Jeseník.
- **Pečení martinských rohlíčků** v Domově pokojného stáří sv. Hedviky.
- **Oslava svátku sv. Anežky** v Charitním domě ve Vidnavě.
- **Nové prostory** Denního stacionáře Šimon přivítají první návštěvníky.
- **Dvoudenní školení** na téma Leadership pro vedoucí pracovníky.

Čtěte dál ...

- **Oslava patronů domovů** (str. 2)
- **Příprava na Dušičky** (str. 3)
- **Rozhovor** (str. 4)
- **Z Domácí zdravotní péče** (str. 7)
- **Duchovní zamyšlení** (str. 8)

Odkaz našich patronů

Každý z Domovů pokojného stáří má svého patrona. Vždy v říjnu se chystají oslavy jejich svátků. 4. října slavili v Domově pokojného stáří v Javorníku svátek sv. Františka, 15. října pak ve Vidnavě svátek sv. Hedviky. Obě slavnosti byly zahájeny mší svatou.

V Javorníku sloužil mši svatou P. Mgr. Ryžko. Přimlouval se při ní za všechny zaměstnance, kteří v domově pracují, všechny současné obyvatele i za ty, kteří už nás opustili. Poté vyjeli všichni na nádvoří, kde vedoucí domova všechny srdečně přivítal a vzpomněl krátce životní příběh sv. Františka z Assisi: „*Já si myslím, že ti, kteří tento domov zakládali,*

odkázali nám v tomto světě odkaz toho, co máme dělat a jak to máme dělat. František žil v chudobě, ale měl otevřenou náruč pro každého člověka, pro každého živého tvora, kterého potkal. A to je úkol i pro nás, kteří zde dnes sloužíme.“ Atmosféra na dvoře Domova sv. Františka byla opravdu radostná. Přispěli k tomu tanečníci z Řecké obce a pan Radek Švábek,

kteří zahrál a zazpíval. Přítomní si mohli prohlédnout interiér domova, který byl ten den pro všechny otevřen.

I ve Vidnavě byla slavnost zahájena mší svatou v místní kapli. P. Larisch, Th.D. v kázání řekl: „*Svatá Hedvika určitě patřila k těm nejbohatším v tehdejší společnosti. Byla manželkou knížete. Žila u kláštera, stavěla kostely a zajišťovala všechny praktické záležitosti kolem. Někdy se znázorňuje bosá. Často sundávala boty, čímž dávala najevo, že Pán Bůh je vždy ten větší a ona je jen pokorná služebnice.*“ Krátkým a srozumitelným příběhem Otec Larisch naznačil, co je podle něj ve službě důležité: „*Maminka přivedla dcerku ze školy a dítě chtělo s maminkou pořád povídat. Maminka, protože měla práci, poslouchala jen tak na půl ucha. V jednu chvíli dcerka řekla: 'Mami, prosím tě, poslouchej mě očima.' Vnímala, že teprve, když se na ni maminka podívá, tak dcera ví: 'Teď maminka poslouchá. Dávejme tak i my blízkému najevo: 'Teď mám na tebe čas, teď jsem tady pro tebe a nasloučím.'*“ Odpoledne se pak P. Jan Larisch setkal s obyvateli i pracovníky domova v jídelně. Jako každý rok i letos si připravil přednášku. Tentokrát o Antonínu Cyrilu Stojanovi, který tím, že dal Charitě novou strukturu, je občas považován za zakladatele novodobé Charity. V příštím roce si připomeneme 100 let od této události.

Ještě přespání na rozloučenou

Denní stacionář Šimon se v pátek 15. října přestěhoval do nových prostor. Předtím se ale všichni se svým starým působištěm rozloučili – dva dny před přestěhováním zde strávili noc. Poté opustili prostory, kde strávili více než 20 let.

Ten večer si všichni užili spoustu zábavy, ale udělali i dost práce. Před závěrečným stěhováním si uklidili všechny své rozdělané práce do krabic a uvařili si k večeři dýňovou polévku. Ta se i barevně hodila do jejich oranžově zbarvených říjnových aktivit. Navíc zahřála a všem moc chutnala. Zahráli si ale i své oblíbené Bingo a

před spaním si pustili pohádku Princezna zakletá v čase. „*Taková noc mimo domov je pro naše uživatele vždy nevšední zážitek,*“ říká vedoucí stacionáře Marta Nosková. „*Někteří byli po náročném dni a večer tak unaveni, že když přišli ráno domů, museli se jít dospat.*“ V pondělí 18. října se již všichni potkali v nových prostorách.

Kalendárium

- **15. listopadu 2017** připravili pracovníci v rámci oslav svátku sv. Anežky pro klienty všech středisek krátký vědomostní kvíz ze života své patronky. Hlavní cenu získal domácí tým.
- **20. listopadu 2018** navštívili klienti Denního stacionáře Šimon výstavu v jesenické Vodní tvrzi s názvem Vánoce našich babiček. Zaujal je hlavně malý betlém z konce 19. století.

Stalo se ...

Sváteční den na Anežce

Některé dny jsou sváteční. To pak i v Charitním domě sv. Anežky je všechno jiné a nevšední. Káva a zákusky se podávají ve svátečním porcelánu, šampaňské se pije z naleštěných číší, na stolech jsou bílé ubrusy, ve váze květiny. Všichni si jsou vědomi, že je svátek – 1. října tak ve Vidnavě společně oslavili Mezinárodní den seniorů.

Stacionář se zabydluje

Pracovníci Denního stacionáře Šimon přivítali v pondělí 18. října své uživatele už v nových prostorách na Masarykově náměstí. Přestože se ještě stále zabydlují a usazují, listopadový kalendář už mají nabitý očekávanými událostmi.

Stěhování stacionáře probíhalo postupně. Nábytek a věci se přemísťovaly během celého měsíce. Vždy odpoledne, když po celém dni odvezli uživatele domů, začali po částech stěhovat. Pro vše se hledal ten správný prostor. Když se stěhujete z většího do menšího, je to vždy trochu komplikované. Proto věci, které se do náhradních prostor nevešly a v budoucím novém staci-

onáři se budou hodit, se až do konce října převážely do pronajatého meziskladu na Muně v Mikulovicích. V pondělí 1. 11. bude kompletně vyklizený objekt předán městu Jeseník.

V pátek 15. 10. proběhl definitivní přesun. „Díky celému týmu, který fungoval přes všechny překážky skvěle, stejně tak všem pomocníkům zvenčí. Všichni jsme si dali

pořádně do těla,“ říká vedoucí stacionáře Marta Nosková. Byl to jediný den, kdy byl stacionář pro uživatele zavřený. Jinak vše proběhlo za plného provozu s plným nasazením celého týmu. V pondělí ráno už přivítali v nových prostorách uživatele. „Naši uživatele nedokáží příliš verbálně sdělit své dojmy, ale na většině z nich byly vidět pozitivní reakce. I od rodičů víme, že se do stacionáře těší. Jen Honza, uživatel s poruchou autistického spektra, pořád hledal to svoje místočko. Byla na něm vidět nervozita, nechtělo se mu dělat žádné jeho oblíbené aktivity. Jeho místem jistoty je ale houpací síť, a když ta dostala svoje místo, už byl spokojen,“ popisuje paní vedoucí. V pátek 22. 10. pak děkan Stanislav Kotlář požehnal nové prostory a posvětil křížky. S pracovníci pobesedoval u kávy a popřál všem, ať se jim v novém působišti dobře daří.

„Listopad už budeme mít opět v plném provozu a nasazení. Hned 10. listopadu proběhne Martinská slavnost. Dopoledne přivítáme seniory ze stacionáře Centra sociálních služeb v Jeseníku. Mělo by přijít asi 7 lidí, kteří už nás navštívili v létě, tak doufáme, že se sem všichni vejdem. Po obědě a odpočinku kolem 13:30 jsme pozvali rodinné příslušníky, aby si vše prošli a prohlídli. Někteří už byli velmi nedočkaví a přišli se podívat hned, ostatní přijdou a uvidí stacionář již více uspořádaný a zabydlený,“ popisuje očekávané události Marta Nosková.

Připravujeme se na Dušičky

Každoročně si v Domově pokojného stáří sv. Hedviky ve Vidnavě připomínají Památku zesnulých či lidově „Dušičky“. Na tento den se připravují společně s klienty.

Šišky, větvičky, mech a sušené květiny tvoří přírodní základ pro společnou výrobu různých dekorací, kterými vyzdobí pietní místo na zahradě u sochy Panny Marie. Tyto přípravy dělala většina klientů i doma. Tímto si vše připomenou, zavzpomínají na tu dobu a někteří se o své zážitky a vzpomínky podělí s ostatními.

„Naše oslava dušiček proběhne v úterý 2. lis-

topadu odpoledne,“ říká koordinátorka Jami-la Salvová. „Vše si dopředu vyzdobíme, nachystáme svíčky a něco teplého na zahrátí. Poté s klienty společně posedíme, zapálíme svíčku a zavzpomínáme na ty, kteří již nejsou mezi námi a na ty, kteří nás za ten poslední rok opustili. Pro naše klienty je tento den důležitý. S některými navštívíme i hřbitovy, kde mají pochované své blízké.“

Stane se ...

Domácí zdroj vitamínů

Nakládání zelí do sudu patřilo dříve k pravidelným říjnovým činnostem. Nakládalo se téměř v každém domě. Zelí bylo totiž po dobu dlouhých zimních měsíců výborným zdrojem vitamínů. Mnoho seniorů v Domově pokojného stáří sv. Františka na to zavzpomínalo. Někteří krouhali, jiní šlapali, další nakládali do sudu. Na zimu mají připravený plný „zelák“.

Napsali o nás

Posláním Charity...

Posláním Charity je pomáhat těm, kdo se ocitnou v jakékoliv sociální nouzi bez rozdílu národnosti, náboženství nebo barvy pleti... „Dvě naše střediska – Domov pokojného stáří sv. Hedviky a Vývařovna AVE ve Vidnavě – oslavila letos 25 let činnosti,“ říká ředitelka Charity Jeseník Helena Paschkeová.

Jesenický týdeník - 12. října 2021

„Vzpomínám na to ráda,“ říká zakladatelka Charity Jeseník Eva Ťulpíková

V měsíci říjnu se na několika našich službách oslavovalo. Domov pokojného stáří sv. Hedviky a Vývažovna AVE ve Vidnavě oslavily čtvrt století od svého vzniku. Říjen je také již tradiční měsíc oslav pro Domovy pokojného stáří sv. Františka i sv. Hedviky, neboť si připomínáme svátky jejich patronů. U zrodu všech těchto středisek stála paní Eva Ťulpíková se svým mužem Ludvíkem. Proto jsme ji požádali o pár slov a vzpomínku na toto období.

Paní Ťulpíková, když se přenesete do roku 1996, kdy jste se svým mužem služby ve Vidnavě zakládali, co se vám vybaví?

Na uvedené období vzpomínám ráda. Počátky charitativní činnosti vlastně vznikaly právě ve Vidnavě a to zásluhou sestry Zdislavy z řádu Boromejek. V průběhu rozhovoru sestry Zdislavy s mým mužem o případné možnosti dalšího smysluplného využití jednotlivých objektů, které právě sestry opouštěly, totiž vznikl první impuls k založení Charity Jeseník.

Další osobností, která přispěla k našemu rozhodnutí převzetí odpovědnosti za službu v církevní oblasti, bylo vyjádření podpory od vzácného člověka pana děkana Jozefa Nowaka, který ve Vidnavě dlouhodobě působil a dobře znal způsob života místních obyvatel.

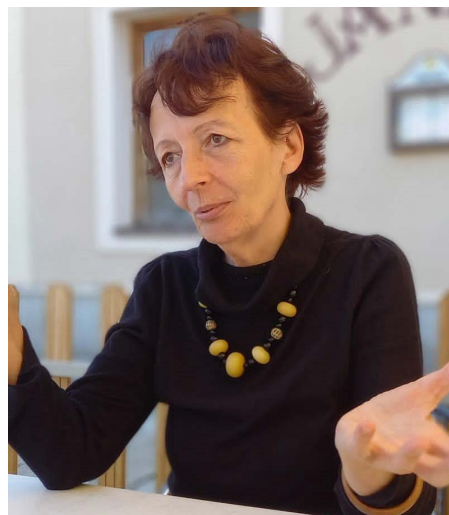
Jak taková služba vzniká?

Prvopočátkem zahájení činnosti zřízené Charity Jeseník v roce 1994 bylo schválení návrhů jednotlivých projektů ve Vidnavě ředitelem Arcidiecézní charity Olomouc. Jednalo se o Víceúčelový dům AVE s vývažovnou a Dům pokojného stáří sv. Hedviky. Oba objekty, které jsou památkově chráněny, vyžadovaly potřebnou rekonstrukci. Investiční prostředky na uvedené práce byly hrazeny Českou katolickou charitou Praha a Ministerstvem kultury. V průběhu zmíněné rekonstrukce jsme s pomocí humanitární podpory z Holandska měli možnost postupně zajistit vybavení jednotlivých objektů nábytkem a dalším potřebným zařízením. V tomto období nám při vyskladnění mnoha kamionů pomáhali nejen dobrovolníci z vidnavské farnosti, ale také ostatní obyvatelé Vidnavy. Po kolaudaci charitního domu AVE byla v roce 1996 slavnostně otevřena vývažovna pro veřejnost. Díky profesionálnímu a odpovědnému vedení kuchyně se v průběhu dalších aktivit v Charitě Jeseník podařilo zajistit celodenní stravování pro 350 osob. Ne nadarmo se říká: Kde se dobře vaří, tam se dobře daří! A to se ve Vidnavě děje doposud.

V současné době žije v Domově po-

kojného stáří sv. Hedviky 35 obyvatel. Bylo tomu tak už od začátku?

Domov pokojného stáří sv. Hedviky byl stavebně upraven s kapacitou 30 obyvatel. Díky velmi dobré spolupráci se starosty města Vidnavy a Jeseníku se nám podařilo objekt v průběhu dvou měsíců obydlet celkem 28 seniory. Novým obyvatelům domova byly poskytnuty jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje, které si mohli vybavit vlastním nábytkem.

Zhruba ve stejné době byl založen i Domov pokojného stáří sv. Františka, tehdy v Bílé Vodě. Měli jste pro přiřazení těchto patronů jednotlivým službám nějaký konkrétní důvod?

Prvotní vstup s realizací domova pro seniory v Bílé Vodě zahájilo společenství Sekulárního františkánského řádu. Z toho jednoznačně vyplývá, že zvolení Františka z Assisi jako patrona uvedeného zařízení je na místě.

Kdo jiný by mohl být patronem DPS ve Vidnavě – prvním domovem tohoto typu na Jesenicku, nežli svatá Hedvika Slezská, která byla aktivní v dobročinnosti chudým a nemocným a v průběhu svého života údajně založila dvacet klášterů.

Za zmínku stojí také důvod zvolení názvu AVE objektu ve Vidnavě. Jedná se vlastně o pozdrav všem přichozím. Tento nápad vznikl po osobním setkání s panem Karlem Krylem, který bohužel pro jeho náhlé úmrtí nemohl svou slíbenou

návštěvu Vidnavy uskutečnit. Jeho píseň Habet mi byla posilou po celou dobu činnosti v Charitě Jeseník.

Můžete nám pro úplnost popsat, jaké byly okolnosti vzniku terénní pečovatelské a zdravotnické služby? Ty jste založili také souběžně zhruba ve stejné době?

Charitní ošetřovatelská a pečovatelská služba (CHOPS) byla jedna z prvních aktivit charit působících při Arcidiecézní charitě Olomouc. Charita Jeseník nebyla výjimkou a uvedenou činnost zahájila již v roce 1994. Pomocí zajištění kontaktu od Mons. Antona Otte, charismatického rodáka z Vidnavy, se k nám do služby přihlásila zdravotní sestra Gabriela. Skvělý parták pro vstup do neznáma. Houževnatá profesionálka, která vedla kormidlo správným směrem. Středisko CHOPS v Javorníku o jedné místnosti, jízdním kole a několika jídelnosičích z počátku stačilo k rozjezdu pečovatelské služby, která se ve spolupráci s praktickým lékařem postupně rozšířila o poskytování ošetřovatelské služby. Zajištěním finanční podpory z MPSV se uzpůsobily prostorové podmínky pro výkon služby a potřebné materiálně technické vybavení ve středisku Javorník a Žulová. Základní tým pracovníků vedený vrchní sestrou byl rozšířen o 3 sestry a 3 pečovatelky. CHOPS byla zajištěna v rozsahu 30 kilometrů v 15 obcích pro asi 150 klientů. To samo o sobě svědčí o vysokém pracovním nasazení, odborném a současně lidském přístupu od kolektivu pracovníků.

A v neposlední řadě zbývá Denní stacionář Šimon...

Stacionář jsme převzali na žádost zřizovatele občanského sdružení Sluníčko v roce 1999. V tomto rušném roce jsme vlastně připravovali a následně provozovali objekt v klášteře v Bílé Vodě pro seniory, Azylový dům pro kosovské uprchlíky ve Vidnavě a také objekt mateřské školy pro děti v Jeseníku. Ve stacionáři jsme navázali na jeho dosavadní činnost a v další spolupráci s vedoucí centra byla zaručena realizace plánovaných aktivit deseti klientům. Zahájení provozu bylo zajištěno finanční podporou z fondu SWIF programu Phare EU.

Devadesátá léta byla asi dobou plnou nadšení a mnoho lidí pracovalo s velkým zápalem. Bylo to tak i v těchto službách?

Říká se zlatá 60. léta a já přidávám skvě-

lá 90. léta. V tomto období přetrvávalo v lidském společenství nadšení ze získané svobody s možností zapojení se vlastními silami do rozvoje demokratické společnosti v naší zemi. Být u toho, když je v církevní oblasti opět umožněno provozovat charitativní službu prostřednictvím laické veřejnosti, byla velká výzva. Mezi lidmi fungovala svornost – pospolitost, vzájemná důvěra a víra v dobro. To byl potřebný pohon k vytvoření určitých hodnot, které měly smysl, a v Charitě Jeseník z počátku pomohl k dobrému startu. Posílením pro vytváření v rozvoji další činnosti Charity Jeseník byla návštěva pana prezidenta Václava Havla ve Vidnavě, který se s naší vizí činnosti osobně seznámil a popřál nám odvahu v pokračování započatého díla.

V té době zavítal do Vidnavy i tehdejší prezident Václav Havel. Jaké byly okolnosti Vašeho setkání? Jak na Vás zapůsobil?

Pan prezident Václav Havel navštívil v roce 1996 při příležitosti obnovení okresu Jeseník také Vidnavu. Na radnici jsem měla možnost panu prezidentovi osobně předat záměr činnosti charity v rámci působení okresu. Pamatuji si jeho vyjádření v tom smyslu, že si tento krásný kraj zaslouží posílení občanské iniciativy, kterou bychom i charitativní činnosti mohli přispět ke smysluplnému životu. S úsměvem, mírnou úklonou a rukou podáním nám popřál hodně sil k vykonání záslužné služby. Jak na mě pan prezident zapůsobil? Jako vzácně pokorný a laskavý člověk, který má rád lidi.

Co bylo pro vás nejtěžší?

Co bylo nejtěžší? Nepatřilo k tomu ani zajištění finančních prostředků, které nebylo jednoduché a vyžadovalo velké úsilí k posílení hospodaření Charity Jeseník vlastními příjmy, ani omezení soukromého života z důvodu většího pracovního nasazení. K prožití nepříjemných a závažných okamžiků přispěla situace, kdy po mnoha letech činnosti vznikla snaha některých jednotlivců vstoupit do realizace našeho díla řečneme „způsobem jejich vlastní režie“.

Na co z té doby nejraději vzpomínáte?

Ráda vzpomínám na společenství dobrých lidí. V Charitě Jeseník byl skvělý kolektiv přátelských a pracovitých lidí, na které bylo vždy spolehnutí. Výraznou

oporou mi v průběhu činnosti nebyl pouze můj muž, který měl na starost převážně veškeré technické záležitosti provozu, ale také vedoucí pracovníci jednotlivých zařízení včetně kolegyně v úctárně. Byla to dobrá parta!

Nemohu zapomenout na spolupráci s Českou katolickou charitou Praha, která nám s důvěrou předávala po odchodu řádových sester do vnitrozemí jednotlivé objekty za účelem vytvoření charitativní činnosti. S vděčností vzpomínám také na spolupráci s firmou ZETOS, díky které jsme měli možnost jednotlivé objekty stavebně upravit a zprovoznit.

Ovšem to NEJ přicházelo vždy prostřednictvím setkání s jednotlivými klienty. Například podaná ruka na domově od vlastní rodiny opuštěné staré osoby, seberealizace pracovníků chráněné dílny, radostné pozdravení dětí ze stacionáře Šimon a také z Fondu ohrožených dětí,

kteří k nám jezdily na ozdravný pobyt, spokojenost a vděk kosovských uprchlíků za poskytnutý azyl, atd. atd. To jsou skutečně nezapomenutelné vzpomínky.

V současné době vedete s manželem SALET, z. s., což je taky sociální služba. Proměnila se podle vás za těch 25 let nějak výrazně sociální práce?

Přímou sociální práci by dle mého názoru měli vykonávat lidé, kteří dokáží vnímat potřeby druhých osob. Uvedená skutečnost umožní vzájemnou spolupráci, která je nezbytným základem k řešení daného problému. Tak to pravděpodobně vždy bylo a nadále bude pokračovat, a to nyní s postupnou podporou v zajištění profesionálního přístupu, ke kterému přispívá i stát. Výraznou změnou v poskytování sociálních služeb byly v poslední době v naší zemi tzv. Standardy kvality sociálních služeb, které se staly právním předpisem závazným od roku 2007. Za-

vádění kvality sociálních služeb do praxe se u registrovaných poskytovatelů sociálních služeb osvědčilo a významně pomohlo ke zkvalitnění práce určené lidem v nepříznivé sociální situaci.

Co vás nabíjí? Kde čerpáte energii? Jak trávíte volný čas, když nejste obklopena klienty?

Nabíjí mě radost ze života. Jak roky přibývají, děkuji za každý den. V současné době žijeme obklopeni nepříznivými zprávami, kterým se snažím čelit. Pomáhá mi k tomu každodenní procházka přírodou s mým čtyřnohým kamarádem a běžné povinnosti ženy a matky v domácnosti. Přiznávám, že k oblíbenému trávení volného času patří v poslední době klid s rozečtenou knížkou.

Na závěr osobní otázka. Víte, že jste se narodila v Praze a do tohoto kraje vlastně přišla za svým mužem, je to tak? Bylo to v době, kdy to nebylo příliš obvyklé. Jak jste si zvykla? A nelitovala jste někdy?

Ano, Praha je nejen mé rodné město, ale také město mého mládí, na které se dobře vzpomíná a člověk se tam za svými přáteli rád vrací. A jak jsem se ocitla na hranicích Slezska? Od malička jsem s rodinou jezdila na prázdniny do Vápenné, kde jsem se také po čase seznámila s mým nastávajícím mužem Ludvíkem. Říká se, že láska hory přenáší. V mém případě mě naopak přenesla z Letné do hor. A nikdy jsem nelitovala. Kouzlo přírody někdy vydá za všechny lidské výtvořky. Je to vlastně takový chrám Boží. Víte, nezáleží tolik na prostředí, ve kterém žijete, ale na rodině, s kterou žijete. Tam je můj domov.

Děkujeme za rozhovor.

Eva Ťulpíková – medailon

Narodila se v Praze, kde absolvovala obchodní akademii. Se svým mužem založili dvě neziskové organizace se zaměřením na sociální služby. Charitu Jeseník, ve které pracovala jako ředitelka a SALET z.s., ve kterém doposud pracuje jako projektová manažerka. V současné době předává práci jednomu ze svých dvou synů. S rodinou žije v Javorníku.

Je lepší stonat doma

Domácí zdravotní péče je jednou ze stále se rozšiřujících služeb. Terénní pracovnice objíždějí velké území od Jesenicka, přes Vidnavu a okolí, až po Žulovou a Javornický výběžek. Přesto o možnosti využití jejich služeb není veřejnost vždy dostatečně informována.

V terénním týmu pracuje v tuto chvíli šest zdravotních sester. Udržují úzké kontakty s praktickými lékaři i se specialisty. „Musíme být naprosto samostatné, co se týče hodnocení stavu pacienta, a musíme být schopné popsat stav lékařům,“ popisuje situaci vedoucí týmu Radka Trunečková.

Proto se zdravotní sestry stále vzdělávají. Díky neustálému zvyšování kvalifikace jsou pak schopny poskytovat více odborných úkonů a umožnit tak lidem i s vážnými diagnózami trávit čas v domácím prostředí. V úzké spolupráci s klinikou v Olomouci kupříkladu umožňují lidem

přijímat umělou žilní výživu doma, často i bez většího pohybového omezení. Sestra z kliniky je pak ve stálém kontaktu s konkrétní pracovníci v terénu a individuální případy konzultují. Stejná situace je i při zavádění nitrožilních centrálních vstupů pro chemoterapii. I tyto úkony již lze provádět v určitých případech v domácím prostředí. Onkologickým pacientům tak odpadá potřeba trávit čas v ambulancích, vystavení riziku nákazy a stres s tím vším spojený. Zvlášť v této křehké době léčby je totiž jejich psychická pohoda velmi důležitá.

„V současné době poptávka po terénní zdravotní péči stále narůstá a díky zvyšující se odbornosti terénních sester narůstat bude. Přitom je těžké tuto poptávku uspokojovat, neboť se stále potýkáme s nedostatkem zdravotního personálu,“ říká Radka Trunečková. „Byla bych moc ráda, kdyby se rozšířilo povědomí o tom, že terénní tým Charity není pro zdravotní sestry poslední možnost nebo poslední šance. Mě se nejvíc dotýká, když mi někteří zdravotničtí kolegové říkají, že o spolupráci s námi uvažují, ale nechávají si to spíš jako taková zadní vrátka. Přitom u nás sestry dělají velice specializovanou a zajímavou práci. Záleží na každém, jak k ní přistoupí. Můžete ji dělat pořád stejně a může vás to zlobit, nebo můžete být okouzlená tím, jak je různorodá a zajímavá a můžete to žít.“

Z mého pohledu

Malé střípky z terénního deníku...

Když požádáte terénní zdravotní sestru, ať vám napíše něco o své práci, nemůžete počítat s tím, že to bude krátký příběh. Začínají vyvstávat vzpomínky na tolik situací a zážitků, že by to vydalo na román. Přečtěte si střípky z deníku Michaely Romankiewicz, které nám napsala v době, kdy leží doma v posteli s chřipkou.

Středa 15.7.

Půlka pracovního týdne... Podle jakýchsi pověr „krizový den“. Nevím, proč mi to zrovna dnes skočilo do hlavy, pověřivá nejsem, tak doufám, že dnešek bude v pohodě, přemýšlím si za volantem služební „Dáši“. Podle seznamu mám dnes navštívit 15 lidiček. Provoz slušný, jsou prázdniny, nevádí mi to, řídím ráda. Parkuji u branky domku pana Rudolfa. Košík, návleky, zápisník... Zvoním, podruhé, nikde nikdo. Jak to, vždyť přece ví, že jezdím každou středu touhle dobou? Obcházím domek, klepu na kuchyňské okno. Po chvíli vidím pana Rudolfa, jak se snaží zvednout z křesla a s pomocí chodítka chce jít otevřít. „Sestřičko, já jsem sám

doma, manželka jela ráno autobusem k zubaři,“ volá na mě přes sklo. „Aha, to nevádí, a myslíte, že byste zvládl odemknout dveře, pane Rudolfe?“ Dost hulákám, protože pán neslyší na levé ucho. „Asi ne, nevím, kde jsou náhradní klíče.“ Ajaj, to se to hned od rána začíná komplikovat, bleskne mi hlavou, mozek jede na plné obrátky, vzápětí už mě přepadá myšlenka. Znovu tedy zakřičím: „Pane Rudolfe, zkuste mi otevřít tady to okno, prosím.“ Starý pán mi po chvíli velkého úsilí s úsměvem okno otevře. „Jé, to je dobře, že jste tady, sestřičko. No ale asi mi ten tlak budete muset přijet změřit jindy, když se sem nedostanete.“ Co? To ne, v duchu si představím, jak budu muset překopat

plán na další den, abych sem znovu mohla dojet. Kouknu na pana Rudolfa, pak na okno, a řešení je na světě. „Pane Rudolfe, běžte kousek dál, něco zkusím.“ Vytáhnu tlakoměr, pokládám ho na parapet, pak si přisunuji blíž lavičku, stoupnu na ni, pak se posunu na vyzděnou zídku nad elektroměrem a... Sedím si v okně a usmívám se na pana Rudolfa, který se na oplátku usmívá na mě. „Tak co, měříme?“

Pondělí 27.7.

Dnes budu jezdit se psem (štěně labradora, máme ho ve výcviku, bude z něj vodící pes pro nevidomé), kluci jsou totiž na táboře a byl by doma sám. Takže k mé výbavě přidávám ještě misku na vodu, další na granule, vodu a pamlsky. Jo, a pískáčko zajíce, Collinova nejoblíbenějšího. Můžeme vyrazit. Vedro jak na Sahaře, jsem zpcená, poslintaná, unavená, pes cestu

zvládá překvapivě v pohodě. Na každé zastávce nadšeně vyskakuje z auta a těší se na dalšího človíčka, který už na mě čeká. Někteří už naši dvojku znají, pro některé je to premiérová přepadovka. Pokaždé se zeptám, jestli jim Collin nebude vadit. Někdy musí počkat v autě, to když mají na zahradě taky hafana, ale většinou mi hopká pod nohama (doslova) a pak upřeně sleduje, co se děje. „Jé, sestřičko, vy máte krásného pejska!“ Tento den už po osmé vysvětluji, jak jsem k němu přišla, co ho učím, jak se nám s ním žije, proč má na sobě vestičku s označením „Nerušit, probíhá výcvik vodících psů“. Nevadí mi to, vždyť přece paní Eva neví, že se na to samé už ptala i paní Maruška, pan Tomáš, paní Věrka... Takže znovu, od začátku... Přitom se dozvídám, kdo má rád jakou rasu, kolik psů kdo měl, jaká s nimi byla sranda, co se naučili, a čas kvapem letí. Když objednu dnešní návštěvy, parkuji, Collin slupne svačinku, vyžbrndá vodu z misky a jdeme se chvilku projít. Schovává za slunečními brýlemi (chráním si přece zrak před škodlivým UV zářením) sleduji reakce lidí na Collina, který se batolí na vodítku vedle mě (konečně se umoudřil a jde u nohy, jak se sluší). Není snad nikdo, kdo by se nepodíval nebo neohlédl, někteří se odváží zeptat, už jsem si zvykla. Když se vracíme, míjím na přechodu cestáře, kteří tam staví kužely, budou stříkat zebrou. Slyším: „Tyjo, čum, tady jde slepá se psem, to jsem tu ještě nezažil.“ Nevyvracím jim to, nestíhám, pes už mě táhne k autu. Nasedneme, pes sedí na sedadle spolujezdce, stahují obě okýnka kvůli průvanu a pomalu vyjíždím z parkoviště. Situace, kterou nevymyslíš, to se prostě musí stát... Brzdím u přechodu, dávám blinkr doleva, nechávám přejet auto a při odbočování objíždím již zmíněné cestáře. Vidím vyděšené obličej, pokleslou bradu a konsternovaný, vyřeštěný pohled... Pak slyším - „Ty vole, vidíš to? Ta slepá baba řídí a ten pes ji naviguje!“ Musím si sundat brýle a otřít si oči kapesníkem, protože smíchem brečím. V záchvatech smíchu jedu domů. Collin na mě kouká, moc nechápe, ale mám dojem, jako by se usmíval... Jo, kamaráde, s tebou si teda ještě užiju...

Pátek 18.12.

„Tak máme paliativu, mladá paní, poslední stadium rakoviny, teď mi volali z nemocnice, že ji posílají domů, aby svátky strávila s rodinou“. Volá mi Květko, že se za půl hodiny sejdeme na místě, abychom se domluvily na dalším postupu. V hlavě oprašuji vědomosti a informace týkající se péče o lidi v terminálním stádiu, co nachystat, na co nezapomenout. Kolikátá už to bude klientka? Nevím, nepočítám to. V tom množství lidí, o které se starám, to ani není možné. Někteří mi zůstanou v hlavě víc, někteří míň, ale ti „na konci

cesty“ jsou mezi nimi vždy nějak víc viditelnější. Víím, že i paní Zdenka, která má „jen“ vysoký tlak, ale je jí 89 let, tam při mé příští návštěvě nemusí být, nebo pan Láďa s „běrcáky“, tomu je 72 roků... Všichni jsme smrtelní. Ale u nich je to „až jednou, někdy, stane se...“ U paliativy, u umírajících, tak u nich je to „už, nevyhnutelně, proč...“ U nich je to konečné, definitivní, děsivě reálné. Na umírání a smrt se nedá připravit, nedá se aplikovat ani doporučení, že máte mít „zdravý odstup“, aby vás to nesemlelo. Prostě děláte, co můžete, co umíte, profesionálně, někdy i improvizujete... Ale hlavně jste. S nemocným, s rodinou... To všechno mi běží hlavou, když zvoním na dveře. Květa už na mě čeká. Štěpánka leží v posteli, v obýváku, představujeme se, ptáme se, jaká má přání, potřeby... Domlouváme se na průběhu péče, na střídání pohotovostí, vybalujeme materiál, dávkovač, léky, Štěpánka i syn Dan pozorně poslouchají, doptávají se, souhlasí.

Čtvrtek 24.12.

„Kluci, jedu do práce, nevím, jak dlouho to bude trvat, buďte hodní. Až se vrátím, půjdeme na procházku.“ Víím, že je Štědrý den, ale vůbec mi nepřipadá divné, že je pracovní. Těším se, až Štěpánku překvapím, mám pro ni svíčku, spontánní nápad. Má radost, usmívá se, Dan se usmívá také. Později, když odcházím, přiznává, že si nepamatuje, kdy se mamka usmívala naposledy.

Pátek 25.12.

„Pojďte dál, sestřičko, už na vás čekáme. Představte si, že mamka včera večer snědla půlku večeře a pak chtěla, abychom jí zapálili tu svíčku, co jste jí dala.“ Měřím tlak, saturaci, natahuji morphin do dávkovače, ptám se na intenzitu bolesti, spánek, a při tom se usmívám, protože mi Štěpánka vypráví, jaký měli krásný večer. Víím, že už mám práci hotovou a mohla bych jet domů. Ale kluci teď dopoledne buď ještě spí, nebo koukají na pohádky, vědí, že jsem v práci. A tak nespěchám, povídáme si, Dan mi uvaří čaj, Terežka vypráví zážitky ze školy, Štěpánce se krásně smějí oči... Cítím, že jsou si spolu všichni hodně blízcí a moji přítomnost neberou jako narušení. Nepřemýšlíme, co bude, stačí, že máme teď.

Sobota 9.1.

Pohotovost od slova pohotově. Jste na telefonu, musíte být po ruce, kdyby se něco dělo... Štěpánka je strašně slabá, špatně se jí dýchá, většinu dne i noci prospí. Za poslední týden se její stav hodně zhoršil, je kritický. Na její přání a po poradě s rodinou (a podle medikace lékaře) navyšují dávku morfinu, protože ta stávající už nezabírá. Tlak i saturace jsou skoro ne-

měřitelné, Štěpánka je sice chvílemi už i zmatená, ale ještě stále mě dokáže překvapit, třeba když se zeptala, kdy budou třídní schůzky. Její Terežka a můj Vojta jsou totiž spolužáci. Celý tenhle příběh se mě nechtěně, ale o to osobněji dotýká, jsme skoro stejně staré, potkávaly jsme se ve škole, obě jsme mámy... Sobotu mám rozježděnou, telefon mi (kromě obvyklé návštěvy) zvoní celkem třikrát. Třikrát sednout do auta, jet 9 kiláků, udělat co je potřeba, a jet zase zpátky, i v noci a brzo ráno. Nevadí, potřebuji mě, od toho tu přeci jsem.

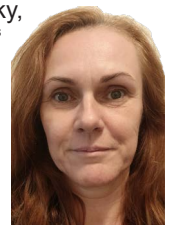
Neděle 10.1.

Ranní návštěva je hodně náročná, Štěpánka už skoro nereaguje, rodina je zamklá, bojí se. Udělám, co je potřeba, Štěpánku držím za ruku, cítím slabý stisk, vnímá tedy, že tam jsem. S rodinou si na chvíli sedám na schody, nechci mluvit před Štěpánkou, když je to o ní, a připravuji je na nevyhnutelné. Strach a nejistota se pomalu vytrácí, napětí se snižuje, ve tvářích jim vidím zklidnění. Vracíme se do pokoje, sedíme kolem postele, povídáme si, mlčíme, čekáme... Očekávané úmrtí, 13.57, adresa... Hlásím na chodbě do telefonu a nechávám rodinu o samotě, aby měli možnost se rozloučit. Terežka brečí, hladím ji po vlasech, tulím ji, není potřeba nic říkat. Teď ještě udělat pár posledních věcí... a obléct Štěpánce „sluníčkové šaty“, ty, které měla nejraději. Přijíždí sánita, informuji lékaře, manželovi vysvětluji, co s úřady... Jedu domů. Brečím jak želva, protože je mi hrozně moc smutno. Kdo zažil, pochopí, kdo ne, nepopíšu...

Čtvrtek 26.8.

Prší, ach jo, kolikátý už den? Do toho se pes při ranním venčení rozhodl prozkoumat celou zahradu, oba jsme mokří, jak se ho snažím chytnout a zavést do kotce. Nakonec si po dlouhém přemlouvání a pěti pamlscích dal říct a nechá se s výrazem „hlavně mě tu nenechávej dlouho“ zavířit. Běžím domů. Tak jo, mám sice zpoždění, ale zvládnou to. Obouvám si moje fungl nové barevné gumáky, v běhu otevírám bránu, skáču do oktávky a z okna houknu na kamaráda: „Prosím tě zavři, nestíhám.“ Zaparkovat, přesednout do Dáši a teď už s lehčí nohou na plynu dojíždím na druhý konec Javorníku. Lije jako z konve, stěrače už rychleji pustit nejdu, první návštěva, paní Bohuška. „Jé sestřičko, už na vás čekám. Jejda, vy máte krásně šileny gumáky, hned mám lepší náladu.“ Já vlastně taky.

Michaela Romankiewicz
zdravotní sestra
Domácí zdravotní péče

Duchovní zamyšlení

Poskytovat jistotu dobrých vztahů

Byl jsem před nedávnem osloven, abych pro Charitu Jeseník do rubriky Duchovní zamyšlení napsal krátký text s tím, že téma je ponecháno na mém uvážení. A abych tedy řekl pravdu, dlouho jsem si se zadaným úkolem nevěděl rady – nic duchaplného mne nenapadlo. A po dnešním dopoledni, kdy jsem si po absolvování ze zákona povinného školení BOZP a PO na našem ostravsko-opavském biskupství plánoval něco alespoň trochu smysluplného napsat, jsem získal pocit trvalého někde za rohem číhajícího ohrožení pracovním úrazem, že se vlastně bez vysokého rizika nemohu ani pohnout a že totéž platí i pro všechny, kteří se pohybují v kostele nebo na faře nebo kdokoliv v teritoriu mé působnosti ... uff!!!

A tak se tak nějak pro sebe ptám, zda to mám vše hodit za hlavu a nemyslet na to nebo se tím trápit a nespát z toho? Možná, že po takových školeních tyto pocity míváte taky! Jak z těchto tlaků ven, co nám může pomoci unést tato ohrožení?

Odpovědi jsou kvalitní vztahy v rodině, na pracovišti, ve společnosti vůbec. Čím více dobrých vztahů, tím větší schopnost čelit tlaku existujících rizik. Sdílená starost – poloviční starost, sdílená radost – dvojnásobná radost, to říkali už naši pradědečkové. Pro nás pracující v Charitě je to ještě navíc součástí toho, čemu říkáme profesní či firemní kultura. Řecké slovo „charitas“, od kterého je odvozen název naší organizace „Charita“, se překládá výrazem „láska k bližnímu“. Tedy Charita je organizací, která především a na prvním místě chce všem poskytovat tuto jistotu dobrých vztahů.

Tak se mi zdá, že i já v tuto chvíli nalézám pro sebe lék na pocit ohrožení, který na mne dolehl z onoho školení BOZP a PO. A přeji ho i vám všem...

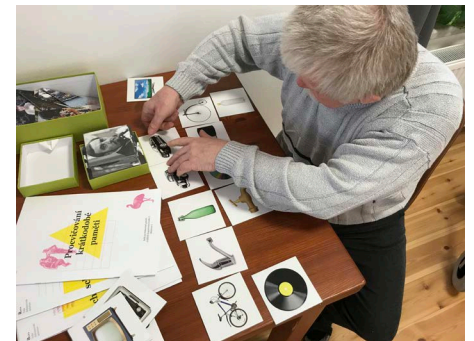
P. Jan Larisch, Th.D.
prezident DCHOO

Krátce

Zábavné pomůcky

Všeobecná zdravotní pojišťovna přispívá seniorům na pomůcky, které slouží k trénování paměti. V Domově pokojného stáří sv. Františka s nimi pracují. Jsou nejen užitečné, ale i velmi zábavné. Klienti mohou pomocí obrázků vzpomínat a vybavovat si, jak vypadaly staré předměty denní potřeby i tváře tehdejších celebrit, se kterými se setkávali na televizních obrazovkách. Kartičky se těší velké oblibě. Děkujeme.

František na Dni jablek

Klienti a pracovníci Domova pokojného stáří sv. Františka si otevřeli stánek s domácími produkty i na letošním Dni jablek ve Vlčicích. Všechny své výrobky prodali, zahřáli se horkým moštem s pálenkou a dobře se pobavili. Využili také možnosti ochutnat z dvaceti různých vzorků jablíček a hlasovat pro to, které jim nejvíce chutná. Do Vlčic, kde strávili dva roky, se stále rádi vracejí.

Volilo se i v domovech

Možnost volit je základním lidským právem. I v Charitních domovech se několik obyvatel rozhodlo toto právo využít a vyjádřit své stanovisko, kdo má hájit jejich zájmy. Někteří volí tradičně opakovaně svou oblíbenou politickou stranu, jiní váhají a rozhodují se dle sympatií představitelů stran a volebních programů. Naši voliči využili možnosti volit do přenosných volebních schránek, se kterými za nimi přijeli členové volebních komisí.

Blahopřejeme

Ocenění spolupracovníci

Ceny Charity ČR se udílí každoročně jako poděkování a uznání za obětavou práci vynikajícím pracovníkům, dobrovolníkům či podporovatelům Charity. 19. října 2021 si ji v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze převzali dva pracovníci z naší diecéze. Za rok 2020 pan Petr Kučerka, ředitel Charity Odry, který působil v letech 2003 – 2004 jako ředitel Charity Jeseník.

Za rok 2021 pan Milan Uhlíř, jednatel společnosti UNITA, s. r. o., který se věnuje ve společnosti Unita v Bílé Vodě výrobě hostií a oplatků. Je blízkým spolupracovníkem a stálým podporovatelem našich služeb.

Oběma našim kolegům a přátelům gratulujeme za krásné ocenění jejich dlouholeté práce pro Charitu.

Listárna

Vážení zaměstnanci,

dovolte nám, abychom vám všem poděkovali za dlouholetou péči o naši maminku, paní Františku Macháčkovou, která nás dne 30. 9. 2021 navždy opustila. Zajišťovali jste jí péči celých 10 let. Uvědomujeme si náročnost vaší práce a o to víc ji oceňujeme. Přejeme vám všem hodně zdraví, do další práce hodně síly i pracovního elánu. Je vás hodně zapotřebí. S úctou dcery paní Macháčkové

Jana Křivánková a Zdeňka Macháčková